

אלו דברים פרק ששי פסחים

סו.

עין משפט גזר מצוה

ב א מיי פ"א מהלכות
קרבן פסח ה"י יט:

לעני רש"י

קונטרס ד"ר [קונטרס ד"ר].
העל"ב.

רבינו הגנאל

ת"ר הלכה זו נתעלמה
מבני בתירה פעם אחת הל
איבעה עשר לריות בשבת
אמר לו להלל הוקן פסח
דוחה את השבת או לא.
אמר להן וכי פסח אחד יש
לנו שדוחה את השבת
והלא יותר ממאתים
פסחים דוחין את השבת
כ"י וירושלמי אית תנא תני
מאה פסחים ואית תנא
דחני מאתיס אית תנא תני
שלא מאות. מאן דחני
מאה תמיד שבת, מאן
דחני מאתיס תמידין
ומוספין של שבתות, מאן
דחני ג' מאות מוספין של
ראשי חדשים ושל ימים
טובים וכו'. אמר רב נאמר
במועדו בפסח ונאמר
במועדו בתמיד מה זה
דוחה שבת דכתיב עולת
שבת בשבתו על עולת
התמיד אף פסח דוחה
שבת וכו' ועוד קל וחומר
וכי, הכי קאמר להו נתי
דגורה שוה לא גמיר לכו
דאין אדם דן גורה שוה
מעצמו אי"כ קיבלה
מרביתו, אבל היה לכם
קל וחומר מעצמו. אמרו
לו ק"ו איכא למיפרך מה
לתמיד שכן כליל שכן
תדיר. מנייהו לנשיא עליהן
התחיל לקנותן בדברים.
וכפני שנתיהו נתעלמה
מטנו ההלכה.

מה מועדו האמור בתמיד דוחה את השבת. ולקמן יליף מעל
עולת התמיד תימנא דשמעתינן לא דריש ממשעות דמועדו
וכן הא דפסח דחי טומאה ילפינן לקמן מאישי איש נחה
ואין ליצור נחיון ובתמיד ילפינן מג"ש דמועדו ובפרק כ"ל
ז'ולין [לקמן דף ע"ו]. משמע דריש לה
ממשעות דמועדו דתימנא וידבר
משה את מועדי ה' מה ת"ל לפי
שלא מנינו בכל התורה שנאמר בהן
מועדו אלא בפסח ותמיד מועדו
אפי' בשבת מועדו אפילו בטומאה
שאר קרבנות מנין משמע דממשעות'
דמועדו דריש ועוד דקאמר התם
וזריכי דחי כמז רחמנא תמיד שכן
תדיר וכליל אצל פסח לא ואי כתיב
פסח שכן כרת ואי מגזירה שוה
ילפינן מה נרין לזריכותא הא
אילטריך מועדו דתמיד משום טומאה
ודפסח משום שבת אלא ודחי
ממשעותא דמועדו דריש וע"כ תנאי
היא ועוד צ"ר ר' ישמעאל צמנחות
(דף ע"ג.) דריש ט' שמי הלחם דדמו
שבת מתקריב מקריב אפילו בשבת
ואפילו בטומאה ולפי שמעתינן^א מני
למילף בג"ש דמועדו מפסח ותמיד
או ממשעותא כמו בכ"ל ז'ולין
(לקמן דף ע"ו):

תוחב לו בצמרו. וא"ת ו' והא
צעי כלי שרת^ב כדילפינן
צ"ר דס מטאת (ומסי' דף ט"ז) ויקח את
המאכלת ויש לומר שהקידוש^א השתא
משמע דשמעתינן דיש איסור רשות
הרבים צירושלים וקסא דלמתינן צ"ר
קמא דעירובין (דף ק"ו.) ירושלים אלמלא
לדמותיה נעולות ציליה חייבין עלי
משום רשות הרבים ולא דוקא
נעולות אלא רשות לנעול כדמסקי
התם ומיך ר"י דהכא לאחר שנפלו
זה פלוט וכי האי גוונא משני
צפרק צמרא דעירובין (דף ק"א.)
אמילמא אחרתימ' (דף ק"א.)

מה לתמיד שכן תדיר. ומימה
ונילף מצנייהו דתמיד ומילה
או משתי הלחם (גרידא) ד' דלחם שבת:
והא

אמר להן הלכה זו שמעתי ושכחתי אלא הנח להן לישראל אם אין נביאים
בני נביאים הן למחר מי שפסחו מלה תוחבו בצמרו מי שפסחו גדי תוחבו בין
קרניו וראה מעשה וזכר הלכה ואמר א"כ מקובלני מפי שמעיה ואבטליון אמר
מר נאמר מועדו בפסח ונאמר מועדו בתמיד מה מועדו האמור בתמיד דוחה
את השבת אף מועדו האמור בפסח דוחה שבת ותמיד גופיה מוגלן דדחי שבת
אילימא משום דכתיב ביה במועדו פסח נמי הא כתיב ביה מועדו אלא מועדו
לא משמע עליה הכא נמי מועדו לא משמע ליה אלא אמר קרא ועוד ק"ו ומה
בשבתו על עולת התמיד מכלל [עולת] דתמיד קרבה בשבת אמר קרא ועוד ק"ו ומה
תמיד שאין עונש כרת דוחה את השבת פסח שעונש כרת אינו דין שדוחה את
השבת איכא למיפרך מה לתמיד שכן תדיר וכליל ק"ו אמר להו ברישא ופרכוה
והדר אמר להו גזירה שוה וכי מאחר דגמר גזירה שוה ק"ו למה לי אלא לדירהו
קאמר להו בשלמא גזירה שוה לא גמריהו דאין אדם דן גזירה שוה מעצמו
אלא ק"ו דאדם דן מעצמו איבעי לכו למידן אמרו ליה קל וחומר פרכוה
הוא: אמר מר למחר מי שפסחו מלה תוחב לו בצמרו גדי תוחב לו בין קרניו
והא

וחומר כו': אמרו לו קל וחומר. דאית ציה לא דיינינן דפריכה הוא דלאמנן שכן תדיר:
והא

אמר לו רבי עקיבא או חילוף. או אני אחליף הדין דפשיטא לי
דהזאה מעבדא וילפינן בקל וחומר מניה לשחיטה שמעכב:
במועדו. ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו: הנה לי מועד
לאלו. שיהא זמן קבוע להן כמה שקבוע לשחיטה הילכך כיון דלא
קביע להו זימנא ומני למיעבד להו
מאחמול לא דחו והזאה נמי לאו
מגופיה דפסח היא ולא כתיב בה
מועד: גב' הלכה זו. שפסח
דוחה שבת: בני צתירה. גשאיס
היו: אמר להן. הלל: וכי פסח אחד
יש לנו שדוחה את השבת והלא יוסר
ממאסיס פסחים יש לנו שדוחין את
השבת. כלומר יוסר ממאסיס קרבנו'
יש שדוחין שבת בשנה חמשים
שבתות השנה בכל שבת ושבת
ארבעה כנשים שנים לתמידים ושנים
למוספין הרי מאתיס לנד שבת
שבת פסח וזמון החג שקריבין
צתן מוספי היום שבעת טלאיס
צפסח וארבעה עשר לחג: מה
מועדו הנאמר צממדי. ולקמיה פריך
תמיד גופיה מנא להו: והיה יושב
דורש. כדרך שהנשיא עושה:
מקטנין. לזון קניטה ועבדון.
קונטניד"ר בלע"ז: מהו. הבאת סבין
אינה דוחה דהא אפשר למיעבד
מאחמול ומה יעשה: שמעתי ושכחתי.
לקמן) מפרש טעמא: בני נביאים הן.
וערו מה יעשו: למחר. צארבעה
עשר בשבת: שפסחו עלה סבז לו
צלמרו. את הסבין: ומי שפסחו
גדי. שאין לו זמן אלא שיעין שאין
יכול לתוכו צממרו תחז לו בין
קרניו ואין זה משאוי לעבור עליו
משום שזימת בהמתו דלאו אורחיה
צמי האי מלאכה ובעינן זה הביאו
סבייהן: ראש. הלל זה המעשה
שעשו: וזכר הלכה. כך שמעתי:
כך מקובלני. שכן הלכה כמו שעשו
אלו: פסח נמי כסי ציה במועדו.
ולא שמעתי לי מנייה ומתמיד ילפת
ליה אלא על כרחיך מדבעית למילף
מתמיד לא משמע להו דחייית שבת
דלמרי במועדו דקאמר צומן התירא
קאמר הכא צמתיד נמי לא משמע
להו ומנא ליה: אלא אמר קרא.
צמוספין עולת שבת צצממו על
עולת התמיד לנד מעולת התמיד
אלמא תמיד נמי דחי: אמר מר ועוד

קל וחומר כו' ופרכוה. מהא פירכא
שכן כליל שכן תדיר: וכי מאחר
דגמיה. מרביתו שגזירה שוה זו לכן
צאה דקיימא לן אין אדם דן גזירה
שוה מעצמו אלא אם כן נתקבלה
וצאה מסני דעילמא קרא למילמא
אחריתי אתא וכוין דהוא כך קיבל
הכי הוא כמו שנכתב בגופו צפירוש
ולמה ליה קל וחומר שהוא דבר
צמרא מדעתו ומלכו: הכי קאמר
נתי דגזירה שוה לא גמריהו.
מרביתו גזירה שוה צריכה רב
דאין אדם דן גזירה שוה מעצמו
אלא אם כן למדה מרבו אלא קל

תורה אור השלם
1. ויעשו בני ישראל את
הפסח במועדו:
במדבר ט ב
2. צו את בני ישראל
ואמרת אליהם את קרבני
לחמי לאש ריח ניחוי
תשמרו לקהריב בו
במועד: במדבר כח ב
3. עלה שבת בשבתו על
עולת הקמדי וצפה:
במדבר כ"י

הגהות הב"ח
(א) גב' והיה יושב
דורש כל היום:

מוסף רש"י

כל מלאכה שאפשר
לעשותה מערב שבת.
כגון הבאת מחון לתחם
ותחית יצלתו [לקמן ט"ז].
והלל הבבלי שמו.
שמוס שלה ימיה החדש
והמקור עמו היתה ישיבה
מליה צבבל (סוכה כ).
ומניניהו נשיא עליהם.
שהיו נשאים וצפיל שראו
להלל שהיה גדול צמורה
ועלה אללן מצבל עמו
גשאותן ומיניהו שגא
עליהן (ב"מ ט"ח).

מוסף תוספות

א. (ד) מאי צריך למדרש
מתקריב. מוסף שא"כ.
ב. דהאי סבין צריך שיהא
קודש. ט"ז. ג. בערב שבת.
ג. מוסף צממו. וע' מהרש"א
וקמיה ר"ס. ד. מוסף שא"כ
גריס ליה. וע' מהרש"א.

(א) ע"ז מו' ג) לקמן
ט"ז [שבת ק"ל יבמות י"ד.
מנחות ע"ב. ג' א] ויע'
פריש' לקמן ט"ז ד"ה
ללל' ד) [מספחה פ"ד
ה"י"א, ט' ז"מ פ"ה,
ו] וסנהדרין פ"ב, א] (א) ומה
י"ט; ח] [צ"ע, ט] הא
דרשה אקירת העומר ק"ל
ע"ש, י' [יעי מוס' זכתיס
מו. ד"ה אחיכו ומוס' מולין
ג. ד"ה בנזון, ט] [וע"ע
מוס' צ"מ ג' ד"ה דנפול,
ט] [משתי הלחם ומד מהסן
כ"ל רש"י].

תורה אור השלם

1. ויעשו בני ישראל את
הפסח במועדו:
במדבר ט ב
2. צו את בני ישראל
ואמרת אליהם את קרבני
לחמי לאש ריח ניחוי
תשמרו לקהריב בו
במועד: במדבר כח ב
3. עלה שבת בשבתו על
עולת הקמדי וצפה:
במדבר כ"י

הגהות הב"ח

(א) גב' והיה יושב
דורש כל היום:

מוסף רש"י

כל מלאכה שאפשר
לעשותה מערב שבת.
כגון הבאת מחון לתחם
ותחית יצלתו [לקמן ט"ז].
והלל הבבלי שמו.
שמוס שלה ימיה החדש
והמקור עמו היתה ישיבה
מליה צבבל (סוכה כ).
ומניניהו נשיא עליהם.
שהיו נשאים וצפיל שראו
להלל שהיה גדול צמורה
ועלה אללן מצבל עמו
גשאותן ומיניהו שגא
עליהן (ב"מ ט"ח).

מוסף תוספות

א. (ד) מאי צריך למדרש
מתקריב. מוסף שא"כ.
ב. דהאי סבין צריך שיהא
קודש. ט"ז. ג. בערב שבת.
ג. מוסף צממו. וע' מהרש"א
וקמיה ר"ס. ד. מוסף שא"כ
גריס ליה. וע' מהרש"א.